

Sygn. akt IV U 311/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Magdalena Piątkowska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 czerwca 2016 roku w Ś.

sprawy z odwołania **Z. B.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

w sprawie (...) roku

o zasiłek macierzyński

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. w sprawie (...) roku w ten sposób, iż przyznaje powódce Z. B. prawo do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego od (...) roku do (...) roku oraz za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od (...) roku do (...) roku;

II. zasądza od strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. na rzecz powódki Z. B. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka Z. B. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia (...) roku odmawiającej jej prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego od (...) roku do (...) roku oraz za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od (...) roku do (...) roku, zarzucając nieprzeprowadzenie w całości postępowania dowodowego przez organ rentowy, naruszenie podstawowej zasady postępowania administracyjnego wyrażonej w art. 9 k.p.a. poprzez niedopełnienie obowiązku informacyjnego przez organ rentowy, naruszenie podstawowej zasady postępowania administracyjnego wyrażonej w art. 8 i 10 k.p.a. W uzasadnieniu powódka podniosła, że niezłożenie przez nią wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego w terminie wynikało nie tylko z jej stanu zdrowia, ale również z powodu niedopełnienia przez ZUS obowiązku informacyjnego i naruszenie obowiązku doręczenia jej decyzji o przyznaniu zasiłku macierzyńskiego, przez co nie wiedziała na jaki okres zasiłek ten został jej przyznany.

Powódka wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego od (...) roku do (...) roku oraz za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od (...) roku do (...) roku,

Strona pozwana wniosła o oddalenie odwołania podnosząc, że wniosek o wypłatę dodatkowego urlopu macierzyńskiego powódka złożyła dopiero w dniu (...) roku, tj. ponad miesiąc od zakończenia pobierania zasiłku macierzyńskiego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka w dniu (...) urodziła syna. Po porodzie powódka leczona była z powodu depresji poporodowej.

Dowód:

- akta ZUS - załączeniu;
- akta Sądu Rejonowego w Świdnicy sygn. akt (...);
- zeznania świadka F. K. – e protokół z dnia (...). k. 140;
- zeznania powódki Z. B. – e protokół z dnia (...) k. 59.

W okresie od (...) roku do (...) roku powódka pobierała zasiłek macierzyński. O uprawnieniu do w/w świadczenia organ rentowy nie wydał stosownej decyzji.

W październiku 2013r roku powódka udała się do ZUS i powzięła informację, iż w dokumentacji brak jest wniosku o dodatkowy urlop, a złożony po porodzie formularz dotyczył 20 – tygodniowego urlopu.

W dniu (...) roku powódka złożyła u strony pozwanej wniosek o przyznanie zasiłku macierzyńskiego na dodatkowy okres od (...) roku do (...) roku oraz za okres urlopu rodzicielskiego od (...) roku wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenie w/w wniosku.

Dowód:

- akta ZUS – w załączeniu.

Organ rentowy decyzją z dnia (...) roku odmówił powódce prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego od (...) roku do (...) roku oraz za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego od (...) roku do (...) roku

Dowód:

- akta ZUS – w załączeniu.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Sąd oparł swoje rozważania biorąc pod uwagę brzmienie przepisów obowiązujących w dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 29 ust. 5 z dnia 25 czerwca 1999 r. ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu rodzicielskiego, z zastrzeżeniem ust. 6.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż przepisy Kodeksu pracy przewidują dwa tryby uzyskiwania i korzystania z urlopów macierzyńskiego i rodzicielskiego.

Zgodnie z art. 179¹ k.p. pracownica, nie później niż 14 dni po porodzie, może złożyć pisemny wniosek o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, dodatkowego urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze wynikającym z

art. 182¹ § 1, a bezpośrednio po takim urlopie - urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze wynikającym z art. 182^{1a} § 1; pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownicy.

Jednocześnie art. 182¹ § 1 przewiduje, iż bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego pracownik ma prawo do dodatkowego urlopu macierzyńskiego. Zgodnie z art. 182¹ § 3 k.p. dodatkowego urlopu macierzyńskiego udziela się na pisemny wniosek pracownicy, składany w terminie nie krótszym niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu. Art. 182^{1a} § 1 wskazuje natomiast, iż bezpośrednio po wykorzystaniu dodatkowego urlopu macierzyńskiego w pełnym wymiarze określonym w art. 182 (1) § 1 pracownik ma prawo do urlopu rodzicielskiego w wymiarze do 26 tygodni. Urlopu rodzicielskiego udziela się na pisemny wniosek pracownika, składany w terminie nie krótszym niż 14 dni przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu; pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownika (par. 4).

Tym samym z brzmienia powyższych przepisów wynika, iż Kodeks pracy przewiduje dwa tryby uzyskiwania prawa do urlopów związanych z macierzyństwem tj. na jednorazowy wniosek zgodnie z art. 179 (1) k.p. lub też w wyniku składania oddzielnych wniosków zgodnie z przepisami art. 182 (1) i 182 (1a) k.p. Przy czym terminy wskazane w tych przepisach dotyczą jedynie pracowników, którzy chcą skorzystać z prawa do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego.

Należy podkreślić, iż jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy, powódka uzyskała prawo do zasiłku macierzyńskiego w podstawowym zakresie. Następnie złożyła wniosek o wypłatę zasiłku za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego. Jak wynika z analizy przepisów ustawy zasiłkowej, nie przewiduje ona terminów w jakich mają być składane wnioski przez osoby nie będące pracownikami w zakresie skorzystania z zasiłku macierzyńskiego. Przepisy te regulują kwestię prawa do zasiłku i osób uprawnionych (art. 29-30 ustawy zasiłkowej) oraz jego wysokości (art. 31 ustawy zasiłkowej). Natomiast analiza ich treści pozwala na stwierdzenie, co zostało powyżej wskazane, iż reguluje one jedynie wysokość należnych zasiłków w zależności od tego czy został złożony jeden wniosek dotyczący wszystkich możliwych okresów skorzystania z zasiłku czy też składane są oddzielne wnioski dotyczące: zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego (ust.1) oraz oddzielnie dotyczący okresu urlopu rodzicielskiego (ust. 2). Ponadto konieczność zachowania przez pracownika odpowiednio długiego okresu wyprzedzenia na złożenie wniosku o udzielenie urlopu rodzicielskiego, a także obowiązek pracodawcy uwzględnienia takiego wniosku pracownika - powinny zapewnić obu stronom stosunku pracy odpowiednie warunki do realizacji swoich zadań." (uzasadnienie projektu zmiany ustawy Kodeks pracy- Sejm RP VII kadencji Nr druku: 1310 projekt rozpatrzony wspólnie z innymi projektami) W przeciwieństwie do pracowników, osoby prowadzące pozarolniczą działalność takiej potrzeby nie mają albowiem są to osoby, które same podejmują decyzję odnośnie skorzystania przez siebie z okresu, za który przysługuje zasiłek macierzyński.

Abstrahując od powyższego, zauważyć należy, że powódka składając w dniu (...) roku wniosek o przyznanie zasiłku macierzyńskiego na dodatkowy okres od (...) roku oraz za okres urlopu rodzicielskiego od (...) roku wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia w/w wniosku, podniosła – słusznym zdaniem sądu – szereg okoliczności leżących po stronie pozwanej, jak również po stronie powódki, które doprowadziły do jej przekonania, że wniosek został złożony w terminie. Trudno, zdaniem Sądu, zarzucić powódce brak dochowania należytej staranności i dbałości o własne interesy, w sytuacji jej ówczesnego stanu zdrowia, a mianowicie stwierdzonej depresji poporodowej – co jednoznacznie potwierdził zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Powódka jak sama przyznała, wypełniła formularz z przeświadczeniem, że jest to wniosek o urlop roczny i w sytuacji braku wypłaty zasiłku macierzyńskiego w miesiącu (...) roku od razu udała się do pozwanej celem wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. Ponadto fakt nie wydania przez stronę pozwaną decyzji dotyczącej pierwszorazowego wniosku o przyznanie zasiłku macierzyńskiego spowodował, iż powódka nie wiedziała na jaki okres został jej przyznany zasiłek macierzyński i tkwiąc w przekonaniu, że świadczenie to przyznano jej na rok, nie złożyła w terminie przedmiotowego wniosku. Wskazać nadto należy, iż zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych

spraw dotyczących w szczególności ustalenia uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Należy również zauważyć, że pozwana jako organ administracji publicznej ustalający prawo do świadczeń i wypłacający te świadczenia zobowiązany jest do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków. Powódka była uprawniona do zasiłku macierzyńskiego do dnia (...)roku, dlatego też powinna zostać pouczona o przysługującym jej uprawnieniu do dodatkowego urlopu i konieczności złożenia wniosku w przewidzianym terminie. Zdaniem Sądu organy rentowe powinny czuwać nad tym, aby strony nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa i w tym celu obowiązane są udzielać niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

W ocenie Sądu, brak jest podstaw do uznania, iż brak złożenia przez powódkę stosownego wniosku przed zakończeniem podstawowego zasiłku macierzyńskiego ma powodować pozbawienie jej prawa do zasiłku. Tym samym, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję

Orzeczenie o kosztach sądowych (punkt II wyroku) znajduje oparcie w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 z późn. zm.).